

23

D E K R E T

z dnia 21 grudnia 1945 r.

o podatku obrotowym.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U.R.P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Dział I.

Obowiązek podatkowy.

Art. 1. 1. Podatkowi podlegają prywatnoprawne zawodowe i odpłatne świadczenia rzeczy lub usług, wykonywane na obszarze Rzeczypospolitej.

2. Obowiązek podatkowy istnieje niezależnie od tego, czy wykonywanie świadczeń obję-

tych ust. 1. odbywa się z zachowaniem warunków prawem przepisanych.

Art. 2. 1. Obowiązek podatkowy ciąży na osobach fizycznych, prawnych oraz spadkach wakujących (nieobjętych), wykonywujących świadczenia objęte art. 1.

2. Jeżeli świadczenia są wykonywane przez spółki jawne, komandytowe oraz spółki niebędące spółkami handlowymi — obowiązek podatkowy ciąży na tych spółkach.

3. Na przedsiębiorstwach państwowych i samorządowych oraz na przedsiębiorstwach pozostających pod zarządem państwowym lub samorządowym ciąży obowiązek podatkowy nie-

zależnie od tego, czy mają odrębną osobowość prawną.

Art. 3. Wolne od podatku są:

1. Świadczenia przedsiębiorstw państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego, prowadzonych wyłącznie na potrzeby administracji państwowej lub związków samorządu terytorialnego;

2. Świadczenia przedsiębiorstw państwowych, rozliczających się centralnie ze Skarbem Państwa w ramach budżetu państwowego i wymienionych w zarządzeniu Ministra Skarbu, ogłoszonym w Monitorze Polskim;

3. sprzedaż wytworów własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego, nie przerebionych sposobem przemysłowym, dokonywana bez utrzymywania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów. Gospodarstwem rolnym w rozumieniu dekretu niniejszego jest gospodarstwo określone w przepisach o podatku gruntowym; podlegają jednak podatkowi:

a) sprzedaż wytworów gospodarstwa mlecznego, prowadzonego na obszarze gminy miejskiej, które nie posiada własnych lub dzierżawionych gruntów rolnych na obszarze tejże gminy lub na obszarze gmin bezpośrednio z nią sąsiadujących, bądź też jeżeli plody rolne z tych gruntów nie wystarczają na zaspokojenie potrzeb hodowli w zakresie racjonalnego żywienia zwierząt,

b) sprzedaż drewna z wyrębów leśnych, dokonywanych przez kupców;

4. dzierżawa lub najem nieruchomości albo ich części; podlega jednak podatkowi najem pomieszczeń przy wykonywaniu przedsiębiorstwa usługowego (hotele, pensjonaty, zajazdy itp.);

5. nauczanie w zakładach naukowych oraz praca zawodowa nauczycieli i wychowawców młodzieży;

6. twórczość lub działalność naukowa, oświatowa, artystyczna, literacka i publicystyczna, nie połączona z prowadzeniem przedsiębiorstwa;

7. czynności polegające przeważnie na pracy fizycznej, której celem nie jest wytwarzanie lub przetwarzanie i które też nie są rzemiosłem w rozumieniu prawa przemysłowego;

8. świadczenia spełniane za wynagrodzeniem, podlegającym podatkowi od wynagrodzeń;

9. operacje kredytu długoterminowego;

10. sprzedaż eksportowa dokonywana na rachunek własny lub na rachunek krajowych przedsiębiorstw eksportowych oraz świadczenia dla firm zagranicznych, wynikające z obrotu

uszlachetniającego czynnego, pod warunkiem udowodnienia tych obrotów prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi. Pojęcie krajowego przedsiębiorstwa eksportowego określi w drodze rozporządzenia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu, Aprowizacji i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Żeglugi i Handlu Zagranicznego;

11. świadczenia szpitali, odpowiadających warunkom określonym w art. 3 lit. a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz.U.R.P. Nr 38, poz. 382), klinik szkół akademickich, prowadzonych przez instytucje społeczne ośrodków zdrowia i przychodni oraz świadczenia sanatoriów państwowych, a także sanatoriów i domów wypoczynkowych, prowadzonych przez zrzeszenia pracownicze, działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach, bądź przez związki zawodowe lub ich zrzeszenia, a użytkowanych wyłącznie przez członków tych stowarzyszeń lub związków oraz ich rodziny;

12. świadczenia stołówek prowadzonych przez zakłady pracy, zrzeszenia pracownicze, działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach oraz związki zawodowe, a użytkowanych wyłącznie przez pracowników tych zakładów, członków stowarzyszeń lub związków oraz ich rodziny;

13. świadczenia pracowniczych kas ubezpieczeń oraz prowadzonych przez zrzeszenia pracownicze, wolno-zawodowe i związki zawodowe kas pomocy członkom tych zrzeszeń lub związków (emerytalnych, pożyczkowo-oszczędnościowych, pogrzebowych itp.);

14. świadczenia prowadzonych lub utrzymywanych przez Państwo, związki samorządowe, szkoły akademickie, zakony i zgromadzenia zakonnie prawnie uznanych wyznań religijnych, zrzeszenia działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach lub prawa przemysłowego, związki zawodowe, instytucje dobroczynne lub fundacje:

a) burs, internatów, zakładów poprawczych, przytułków, schronisk noclegowych itp. urzędzeń o celach opieki społecznej, jeżeli te świadczenia są spełniane na rzecz osób korzystających z opieki,

b) bibliotek, czytelni, świetlic, muzeów, galerii sztuki i przedsięwzięć wystawowych;

15. świadczenia prowadzonych we własnym zarządzie i na własny rachunek przez Państwo, związki samorządu terytorialnego oraz szkoły akademickie: laboratoriów do badania produktów, zakładów dezynfekcyjnych; zakładów oczyszczania miast, wodociągów i kanalizacji, łaźni, kąpielisk, rzeźni, targowisk, telefonów oraz lombardów;

16. świadczenia stowarzyszeń sportowych, turystycznych i krajoznawczych, polegające na udostępnianiu używania ich urządzeń, przeznaczonych wyłącznie dla członków tych stowarzyszeń;

17. przedstawienia sceniczne, choreograficzne oraz produkcje wokalne i muzyczne z wyjątkiem produkcji, wykonywanych w zakładach gastronomicznych oraz z wyjątkiem wyświetlania filmów, choćby połączonego z innego rodzaju produkcjami;

18. przemysł ludowy i domowy oraz praca chałupnicza albo rzemieślnicza, wykonywane ubocznie przez rolników lub pracowników rolnych osobiście albo z udziałem najwyżej jednego członka najbliższej rodziny;

19. odnajmowanie pokoi umeblowanych, jeżeli ilość odnajmowanych pokoi nie przewyższa trzech;

20. utrzymywanie stołowni, jeżeli ilość stołowników nie przekracza dziesięciu;

21. kwoty za dostarczone spółdzielniom przez związek rewizyjny do użytku tychże spółdzielni księgi handlowe, druki, podręczniki, czasopisma, plakaty lub inne środki propagandy spółdzielczości;

22. spółdzielnie wykonywujące świadczenia zwolnione od podatku na podstawie pkt 5 — 8;

23. świadczenia wykonywane przez członków spółdzielni — rzemieślników, chałupników oraz osoby trudniące się przemysłem ludowym lub domowym na rachunek spółdzielni rzemieślniczych, wymienione w art. 17 ust. 1 pkt 3 lit. b).

Art. 4. 1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą rozpoczęcia wykonywania świadczeń podlegających podatkowi (art. 1).

2. Obowiązek podatkowy kończy się z upływem roku podatkowego, w ciągu którego zaprzestano wykonywania świadczeń podlegających podatkowi lub ukończono rozrachunek z tytułu dokonanych świadczeń (art. 15 ust. 3 i 4).

Art. 5. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, w którym powstaje obrót podatkowy (art. 15 i 16).

Dział II.

Obowiązek zgłoszenia.

Art. 6. 1. Obowiązek podatkowy należy corocznie zgłosić. Zgłoszenia dokonywa się przez nabycie kart rejestracyjnych. Obowiązek zgłoszenia nie dotyczy osób, wykonywujących wyłącznie świadczenia zwolnione od podatku na podstawie art. 3.

2. Kartę rejestracyjną nabywa się:

- 1) na każdy należący do przedsiębiorstwa oddzielny zakład handlowy, usługowy, przemysłowy, rzemieślniczy i górniczy oraz na każdy oddzielny skład;
- 2) na każde przedsiębiorstwo handlu obnośnego, rozwoźnego i jarmarcznego, na

każde przedsiębiorstwo wyrębu lasu oraz na każde przedsiębiorstwo wykonywane bez utrzymywania oddzielnych zakładów;

- 3) na każde zajęcie zawodowe i wszelkie inne zatrudnienia o celach zarobkowych.

Art. 7. 1. Za oddzielny zakład handlowy lub usługowy uważa się stałe lub ruchome, zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia, albo dwa lub więcej bezpośrednio ze sobą połączonych lub znajdujących się w obrębie jednego obejścia pomieszczeń, w których dokonywa się czynności handlowych lub usługowych.

2. Za oddzielny zakład w przedsiębiorstwie komunikacyjnym uważa się cały zespół urządzeń objętych jedną koncesją.

3. Za oddzielny zakład przemysłowy (wytwórnię, pracownię, warsztat, zakład rzemieślniczy) uważa się stałe lub ruchome zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia, albo też dwa lub więcej pomieszczeń, bądź znajdujących się w obrębie jednego obejścia, bądź też stanowiących jednolity zespół gospodarczy i służących do jednego rodzaju produkcji lub choćby do kilku rodzajów, jeżeli stanowią one kolejne stopnie obróbki albo przeróbki tych samych materiałów i wytworów lub znajdują się w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji.

4. Za oddzielny zakład górniczy uważa się zespół szybów, sztolni, wież wiertniczych i tym podobnych urządzeń należących do jednego przedsiębiorstwa, a znajdujących się w obrębie jednego terenu kopalnianego i służących do wydobywania tego samego produktu; wydobywania ubocznych produktów kopalnianych przy prowadzeniu głównej eksploatacji górniczej nie uważa się za oddzielny zakład.

5. Za oddzielny skład uważa się zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia albo dwa lub więcej bezpośrednio połączonych ze sobą pomieszczeń poza obrębem zakładu, służących wyłącznie do przechowywania, przesuszania, oczyszczania, sortowania, brakowania, przeładowywania lub pakowania towarów przeznaczonych do sprzedaży, jak również do przechowywania maszyn, narzędzi, surowców i materiałów niezbędnych do produkcji, tudzież zapasów żywności, odzieży itp. artykułów służących do zaopatrywania własnych robotników.

6. Za przedsiębiorstwo handlu obnośnego uważa się sprzedaż towarów ze skrzyni, kufrów, walizy, kosza i innych opakowań przenoszonych z miejsca na miejsce przez sprzedawcę.

7. Za przedsiębiorstwo handlu rozwoźnego uważa się sprzedaż towarów z wozu, łodzi i innych urządzeń poruszanych siłą mechaniczną, ludzką lub zwierzęcą.

8. Za przedsiębiorstwo handlu jarmarcznego uważa się sprzedaż towarów na jarmar-

kach i targach, trwających ponad trzy dni, przez osoby, które nie posiadają stałego zakładu; stoiska, kiosku lub innego pomieszczenia na targach, jarmarkach i wystawach gospodarczych nie uważa się za oddzielny zakład.

9. Za oddzielne przedsiębiorstwo uważa się każdy wyręb lasu wraz z pierwiastkową obróbką drewna, dokonywany w obrębie jednej lub kilku graniczących ze sobą parcel (oddziałów) leśnych.

10. Za obejście w rozumieniu niniejszego dekretu uważa się wszelkiego rodzaju budynki i budowle wraz z podwórzami, placami składowymi, przejściami, dojazdami itp. gruntami, przylegającymi do budynków i budowli, o ile należą one do jednej osoby lub kilku osób w częściach ułamkowych i nie są przedzielone ulicą, placem publicznym lub obcą własnością.

Art. 8. Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrami Przemysłu oraz Apropowizacji i Handlu służy prawo określania w drodze rozporządzenia poszczególnych rodzajów zakładów jako handlowych, przemysłowych bądź usługowych.

Art. 9. 1. Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe oprócz zakładu przemysłowego prowadzi także zakład handlowy celem sprzedaży w nim wytworów własnej produkcji, zakład handlowy uważa się za oddzielny w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 1.

2. Sprzedaż własnych wytworów dokonywana w tym samym obejściu, w którym mieści się zakład przemysłowy, nie stanowi oddzielnego zakładu handlowego.

Art. 10. Ceny kart rejestracyjnych wynoszą:

Oznaczenie zakładów, przedsiębiorstw i zajęć	W miastach ponad 100.000 mieszkańców	W miastach do 100.000 mieszkańców	W gminach wiejskich
1. Zakłady handlowe i usługowe:			
a) o obrocie rocznym do 1.000.000 zł	600	300	150
b) o obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł	1500	1000	500
2. Przedsiębiorstwa handlu:			
a) rozwojnego i jarmarcznego . .	300	300	300
b) obnośnego	100	100	100
3. Zakłady przemysłowe, rzemieślnicze i górnicze oraz przedsiębiorstwa wyrobów lasu:			
a) o obrocie rocznym do 1.000.000 zł	300	150	100
b) o obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł	1500	1500	1500
4. Składy.	100	100	100
5. Zajęcia zawodowe:			
a) pośrednicy giełdowi (maklerzy) handlowi, ekspedytorzy międzyimiastowi (nie posiadający taboru) i celni	500	500	500

Oznaczenie zakładów, przedsiębiorstw i zajęć	W miastach ponad 100.000 mieszkańców	W miastach do 100.000 mieszkańców	W gminach wiejskich
b) pomocnicy podróżujący, inspektorzy i ajenci zakładów ubezpieczeń, przedsiębiorstw przewozowych, komunikacyjnych i instytucji kredytowych	200	200	200
c) lekarze, lekarze weterynarii, lekarze dentyści i technicy dentyści, felczerzy, położne, pielęgniarki dyplomowane, adwokaci, notariusze, obrońcy sądowi, inżynierowie oraz technicy	300	200	100
6. Wszelkie inne przedsiębiorstwa, zakłady oraz zajęcia zawodowe i zatrudnienia o celach zarobkowych:			
a) o obrocie rocznym do 1.000.000 zł	200	150	100
b) o obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł	1500	1000	500

Art. 11. 1. Podstawą do zaliczenia miejscowości na dany rok podatkowy do jednej z grup, wymienionych w art. 10, jest stan na dzień 1 grudnia roku bezpośrednio poprzedzającego rok podatkowy.

2. W przypadkach, w których cena karty rejestracyjnej jest uzależniona od wysokości obrotu, za obrót przyjmuje się kwotę ostatniego obrotu ustalonego choćby jeszcze nieprawomocnie przy wymiarze podatku obrotowego, a w zakładach (przedsiębiorstwach) nowopowstałych — kwotę obrotu, zadeklarowaną przez podatnika. Jeżeli okaże się, że obrót przez podatnika osiągnięty lub ustalony przy choćby jeszcze nieprawomocnym wymiarze podatku obrotowego przekroczył kwotę 1.000.000 zł, na podatnika ciąży obowiązek dopłaty do ceny pierwotnie nabytej karty rejestracyjnej w ciągu dni siedmiu, licząc od dnia otrzymania decyzji lub osiągnięcia wyższego obrotu. Dopłatę uiszczą się w stosunku całorocznym, jeżeli zakład (przedsiębiorstwo) uruchomiono przed dniem 1 lipca, w stosunku zaś półrocznym, jeżeli uruchomienie nastąpiło w dniu lub po dniu 1 lipca.

Art. 12. Na przedsiębiorstwa lub zajęcia wykonywane w dwóch lub więcej miejscowościach, dla których przewidziane są różne ceny kart rejestracyjnych, nabywa się karty rejestracyjne według ceny, odpowiadającej miejscowości, dla której przewidziano cenę najwyższą.

Art. 13. 1. Karty rejestracyjne nabywa się na każdy rok podatkowy w miesiącu styczniu tegoż roku.

2. Jeżeli wykonywanie przedsiębiorstwa lub zajęcia rozpoczęto albo też zakład lub skład otworzono w ciągu roku podatkowego — kartę

rejestracyjną należy nabyć przed rozpoczęciem odpowiedniej działalności. Cena karty wynosi pełną kwotę określoną w art. 10, jeżeli działalność rozpoczęto przed dniem 1 lipca, a połowę tej kwoty, jeżeli działalność rozpoczęto w dniu lub po dniu 1 lipca.

3. Na przedsiębiorstwa, wykonywane w miejscowościach uzdrowiskowych i leczniczych sezonowo, t.j. nie dłużej niż przez 6 miesięcy w ciągu roku, można nabywać karty rejestracyjne za cenę wynoszącą połowę kwoty określonej w art. 10. W innych miejscowościach na przedsiębiorstwa sezonowe można nabywać karty rejestracyjne za połowę ceny (art. 10) za zezwoleniem właściwego urzędu skarbowego (rewizyjnego). Jeżeli przedsiębiorstwo wykonywane jest w dalszym ciągu po upływie okresu sześciomiesięcznego, na podatniku ciąży obowiązek dopłacenia różnicy między ceną całoroczną i półroczną karty w ciągu siedmiu dni od upływu okresu sześciomiesięcznego.

Art. 14. 1. Karta rejestracyjna jest ważna na okres, na który została nabyta.

2. Zmiana miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia nie powoduje obowiązku ponownego nabycia karty rejestracyjnej pod warunkiem zawiadomienia w ciągu dni siedmiu, licząc od dnia rozpoczęcia czynności związanych z przeniesieniem, zarówno urzędu skarbowego (rewizyjnego), który wydał kartę, jak i urzędu skarbowego (rewizyjnego), właściwego dla nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia. Jeżeli w nowym miejscu wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia obowiązują wyższe ceny kart rejestracyjnych, na podatniku ciąży obowiązek dopłacenia w ciągu siedmiu dni, licząc od dnia rozpoczęcia czynności związanych z przeniesieniem, różnicy cen w urzędzie skarbowym (rewizyjnym), właściwym dla nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia.

3. W razie zaginięcia karty rejestracyjnej urząd skarbowy (rewizyjny), który wydał kartę, wystawi na prośbę podatnika zaświadczenie, stwierdzające nabycie karty.

Dział III.

Podstawa opodatkowania.

Art. 15. 1. Podstawę opodatkowania stanowi obrót.

2. Obrotem jest odpłata za świadczenie będące przedmiotem podatku (art. 1), poza przypadkami wymienionymi w art. 16.

3. Jeżeli jednak w przypadku wykonania częściowego, umowa o świadczenie nie zawiera danych, umożliwiających określenie należności za spełnione świadczenie, to obrót stanowi zapłata rzeczywiście w roku podatkowym otrzymana.

4. Przy świadczeniach, związanych z wykonywaniem wolnego zajęcia zawodowego (art. 10 pkt 5) lit. c), obrót stanowi zapłata rzeczywiście w roku podatkowym otrzymana.

5. Nie włącza się do obrotu państwowych i komunalnych podatków oraz opłat pośrednich, pobieranych od towarów wytwarzanych przez podatnika, jak również wszelkich innych podatków i opłat, które obciążają lub mogą obciążyć obrót.

6. Wyłącza się z obrotu po udowodnieniu prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi koszty przewozu i ubezpieczenia towarów wyłożone za nabywcę, wartość zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont oraz sumę odsetek prolongacyjnych pobranych przy świadczeniach rzeczy, jeżeli zwrot towaru, udzielenie bonifikaty lub skonta albo pobranie odsetek prolongacyjnych dotyczy świadczeń dokonanych w tym samym roku podatkowym, w którym powstał obrót, lub w roku poprzedzającym rok podatkowy.

Art. 16. 1. W instytucjach kredytu krótkoterminowego obrotem jest suma należnych lub zapłaconych procentów i innych wynagrodzeń za świadczenia oraz zysk brutto z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi.

2. W zakładach ubezpieczeń nie opartych na wzajemności obrotem jest:

- 1) całkowita suma pobranych składek od ubezpieczeń bezpośrednich,
- 2) połowa pobranych składek od ubezpieczeń pośrednich (reasekuracyj); do obrotu nie wlicza się składek na rzecz straży ogniowych.

3. W zakładach ubezpieczeń opartych na wzajemności, a ograniczających swoją działalność w ubezpieczeniach bezpośrednich do swoich członków, obrotem jest połowa składek wymienionych w ust. 2. pkt 1) i 2); do obrotu nie wlicza się składek na rzecz straży ogniowych.

4. U komisanta przy czynnościach komisowej sprzedaży obrotem jest suma należnej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi, jeżeli komisant:

- 1) działa na rachunek osób, opłacających podatek w myśl dekretu niniejszego z tytułu sprzedaży towarów, będących przedmiotem komisju;
- 2) prowadzi prawidłowe księgi handlowe i udowodni stosunek komisju umową pisemną lub korespondencją;
- 3) nie otrzymuje dla siebie, niezależnie od umówionego wynagrodzenia komisowego, bądź zamiast wynagrodzenia, różnicy między ceną istotnie osiągniętą a ceną sprzedażną ustaloną w umowie komisju.

Przy czynnościach komisju, nie odpowiadających wszystkim wyżej określonym warunkom

kom, uważa się za obrót całkowitą sumę odpłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby działał na rachunek własny. Nie wymaga się warunku, określonego w pkt 1), jeżeli komisant działa na rachunek osób trzecich przy sprzedaży tych produktów rolnych oraz surowców i półwyrobów, niezbędnych dla rolnictwa lub przemysłu krajowego, których wykaz ustali Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami. Ministrowi Skarbu służy prawo zwalniania komisantów od obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych, jeżeli stosunek komisowy i obrót wynika z prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych komitenta.

5. U komisanta — przy czynnościach komisowego zakupu — obrotem jest całkowita suma odpłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby działał na rachunek własny. W przedsiębiorstwach państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz ich zrzeszeniach, w przedsiębiorstwach pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego oraz w spółdzielniach, o których mowa w art. 17 ust. 3, przy czynnościach komisowego zakupu obrotem jest kwota otrzymanej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi pod warunkami wymienionymi w ust. 4, który ma tu odpowiednie zastosowanie.

6. Przy czynnościach wszelkiego rodzaju pośrednictwa obrotem jest prowizja i inne wynagrodzenia za wykonane usługi. Jeżeli jednak pośrednik posiada towar lub nim dysponuje, obrotem jest całkowita suma odpłaty, jakaby mu przypadła, gdyby działał we własnym imieniu i na własny rachunek. Przepisu zdania poprzedniego nie stosuje się do agentów działających w imieniu i na rzecz przedsiębiorstw państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego.

7. U ekspedytora obrót stanowią wszelkie wynagrodzenia należne za świadczenia, wykonywane w granicach zawartych przez niego umów ekspedycji, z odliczeniem poniesionych przez ekspedytora w imieniu i na rachunek zleceniodawcy i należycie udowodnionych kosztów, związanych z wykonaniem umowy ekspedycji, jak np. kosztów przewozu obcymi środkami przewozowymi, wydatków na opłacenie należności celnych, ubezpieczenia itp., jeżeli w myśl umowy ekspedytor obowiązany jest wyliczyć się wobec zleceniodawcy z wysokości rzeczywiście poniesionych wydatków i kosztów.

Art. 17. 1. Stawki podatku wynoszą:

1) 1% — a) od obrotów, osiągniętych z wykonywania przedsiębiorstw wydawnictw książek, dzienników, oraz czasopism, drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej.

- b) od obrotów, osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany nabytych w tym celu i nieprzerobionych towarów przez spółdzielnie należące do związków rewizyjnych, jak również przez przedsiębiorstwa państwowe i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego,
- 2) 2% — a) od obrotów osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany nabytych w tym celu i nieprzerobionych towarów z wyjątkiem obrotów osiągniętych przez podatników wymienionych w pkt 1) lit. b) oraz z wyjątkiem sprzedaży w aptekach,
- b) od obrotów, osiągniętych z czynności kredytowych z wyjątkiem zysku brutto z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi,
- c) od obrotów, osiągniętych przez zakłady ubezpieczeniowe z ubezpieczeń na życie i od wypadków.

Nie uważa się za przerób towaru czynności przygotowawczych, dokonywanych zgodnie z istniejącymi zwyczajami przed sprzedażą tych towarów w przedsiębiorstwach handlowych lub na ich zlecenie w obcych przedsiębiorstwach przemysłowych.

- 3) 1,5% — a) od obrotów, osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych wytworzonych na rachunek własny we własnym lub obcym przedsiębiorstwie przez zatrudniające do 50 robotników i zatrudnionych przy produkcji udziałowców spółdzielnie należące do związków rewizyjnych,
- b) od obrotów, osiągniętych przez spółdzielnie, należące do związków rewizyjnych i zrzeszające rzemieślników, chałupników oraz osoby trudniące się przemysłem ludowym lub domowym, ze sprzedaży lub wymiany wyrobów gotowych, wytworzonych sposobem rzemieślniczym przez spółdzielnię lub na jej rachunek przez jej członków,
- 4) 3% — od obrotów, osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych, wytworzonych na rachunek własny we własnym lub obcym przedsiębiorstwie, z wyjątkiem obrotów osiągniętych przez podatników wymienionych w pkt 3) oraz z wyjątkiem sprzedaży w aptekach,
- 5) 6% — od obrotów, osiągniętych przez zakłady ubezpieczeniowe, z wyjątkiem obrotów z ubezpieczeń na życie i od wypadków,
- 6) 8% — od obrotów, osiągniętych z prowizji i innych wynagrodzeń (art. 16

ust. 4 zdanie 1, ust. 5 zdanie 2 i ust. 6 zdanie 1,

7) 4% — od wszystkich niewymienionych w punktach poprzedzających obrotów.

2. Przewidziane w ust. 1 stawki dotyczą poszczególnych rodzajów świadczeń. Jeżeli podatnik wykona świadczenia kilku rodzajów podlegające różnym stawkom — do każdego rodzaju świadczeń stosuje się stawkę właściwą dla danego rodzaju świadczenia. Jeżeli świadczenie usług połączone jest ze świadczeniem nabytych lub wytworzonych w tym celu towarów, obrót osiągnięty z tego tytułu podlega stawce właściwej dla obrotu za świadczenia usług.

3. Stawki podatkowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit b) i pkt 3 przysługują spółdzielniom umieszczonym w wykazie, który ustala Minister Skarbu.

4. Dla podatników, którzy wbrew przepisom nie prowadzą w ogóle ksiąg handlowych, uproszczonych lub podatkowych albo prowadzą je nieprawidłowo, podwyższa się o 50% stawki podatku wymienione w ust. 1. pkt 1) lit. a), pkt 2) lit. a), pkt 4), pkt 6) i 7). W przypadku rozpoczęcia prowadzenia ksiąg w ciągu roku podatkowego podwyżka stawek podatku ustaje z końcem miesiąca, w którym rozpoczęto prowadzenie ksiąg.

Art. 18. Upoważnia się Ministra Skarbu do wprowadzenia w drodze rozporządzenia obowiązku wpłacania zaliczek na podatek obrotowy dla wszystkich lub niektórych grup podatników. Rozporządzenie to określi sposób obliczania zaliczek i terminy ich płatności.

Art. 19. Różnice pomiędzy ustaloną przez władzę wymiarową za rok podatkowy kwotą podatku a kwotą należnych zaliczek płatna jest w ciągu miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Dział IV.

Zryczałtowanie i scalenie podatku.

Art. 20. Upoważnia się Ministra Skarbu do zryczałtowania w drodze rozporządzenia poboru podatku od podatników, nie prowadzących ksiąg handlowych, bez ustalenia sum obrotu w poszczególnym przypadku. Ryczałtem mogą być objęte równocześnie podatek oraz należność za kartę rejestracyjną. Rozporządzenie Ministra Skarbu ustali również sposób zryczałtowania podatku oraz terminy płatności.

Art. 21. Upoważnia się Ministra Skarbu do wprowadzenia w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami scalonego podatku obrotowego od obrotów, wynikających ze sprzedaży poszczególnych rodzajów towarów przez poszczególnych podatników, od wszystkich lub niektórych faz i rodzajów obrotów. Stawki tego podatku mogą być ustalone od jednostki wagi lub od sztuki. Na wniosek Ministra

Skarbu przedstawiony w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania może Rada Ministrów ustalać stawki scalonego podatku obrotowego wyższe od stawek, jakieby wynikły ze zsumowania stawek podatku obrotowego za poszczególne fazy i rodzaje obrotów.

Dział V.

Ulgi.

Art. 22. Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń zwalniać od podatku całkowicie lub częściowo poszczególne rodzaje świadczeń w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach.

Art. 23. Urząd skarbowy (rewizyjny) może zwolnić od podatku podatników, których podatek nie przewyższałby kwoty 1.000 zł w stosunku rocznym.

Dział VI.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 24. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc wszelkie przepisy w przedmiotach nim unormowanych, a w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym (Dz.U.R.P. Nr 34, poz. 292) zmieniona dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 20 listopada 1944 r. (Dz.U.R.P. Nr 12, poz. 62);
- 2) dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 4 listopada 1944 r. o dodatku wojennym do podatku obrotowego (Dz.U.R.P. Nr 11, poz. 59);
- 3) ustawa z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz.U.R.P. Nr 34, poz. 293) z późniejszymi zmianami (Dz.U.R.P. 1944 r. Nr 15, poz. 86 i z 1945 r. Nr 12, poz. 66);
- 4) art. 96, 97, 98, 99 i 100 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz.U.R.P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404);
- 5) przepisy ustaw szczególnych, w częściach dotyczących podmiotowych zwolnień od podatku obrotowego.

2. Przepisy wymienione w ust. 1. stosuje się jednak do podatku obrotowego oraz do opłat rejestracyjnych, przypadających za czas do dnia 31 grudnia 1945 r.

Art. 25. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 26. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1946 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski